

Red. și Adm. - Via :
Școala No. 4.
Str. Delavranca 23
Apare la 5 și la 20
a fiecărei luni

FOAIA ȘCOLARĂ

Abonamente :

Pe un an Lei 120
Pe jum. an Lei 60
Inserțiunile și reclame
se publică după tarif
Manuscrisele nu se
:: :: înapoiază :: ::

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR DIN BIHOR

Școală de papagali

Rămâi nedumirit când și azi mai vezi școala formalismului și a memoriei mecanice. Copilașii veniți de acasă, unde și-au dezvoltat — bine, rău — în libertate și cuget și limbă și toată ființa lor, îndată ce încap pe mâna învățătorului cărpaciu, se transformă ca printr'o minune. Nenorocită minune însă, căci din viața spontană și plină de vioiciune a copilului, prin nepriceperea unor învățători nepricepuți sau lenesi, el, copilul, intră într'un mecanism mori de limbă, de cugetare și de întreagă viață. Din ființe vii, copilașii ajung ființe moarte, dacă se mai pot împreuna aceste două cuvinte.

Dau numai un exemplu din sutele pe care le-am cules în ultimii ani, ca să se vadă ce crimă săvârșesc unii învățători cărpaci. La un examen de admitere întreb pe un absolvent al cursului primar să-mi spună cine a bătut pe Turci la Rovine. După întrebare copilul își ia o poziție de înțepenie totală, iar limba i se mișcă în gură ca purtată de un resort. Din tonul familiar și liber al discuțiunii, el trece într'un ton de țârcovnic. Ne putând să-mi dea răspunsul, bietul copilaș luă la rând pe toți domnii Muntenei, Moldovei și chiar ai altor țări, numai pe Mircea nu-l nemerea. Convingându-se că elevul are șlof în el și că nu am în față decât o victimă a unui învățător prost, fac prinsoare cu colegii profesori, cari erau cu mine, că micuțul știe cine a bătut pe Turci la Rovine. N'aveam decât să-l bag în mașina memoriei mecanice în care-l înțepenisise învățătorul. Mi-a fost de ajuns să spun copilului : vorbește despre Mircea Cel Bătrân! Limba cu mișcări și mai mecanice, cu intonații și mai solemne, cu și mai prelung mormăit de țârcovnic, începu a' spune mai întâiu pagina (autentic), apoi titlul și apoi frazele așa cum urmau în carte. În mod fatal înlanțuirea frazelor prin mecanismul memoriei, trebuia să aducă și fraza în care se spune că Mircea atrage pe Turci la Rovine și îi bate. Las pe elev să treacă ceva mai departe și apoi îl opresc, colegii mei

convingându-se că școlarul a învățat despre Mircea și Rovine. Ca o contra probă mai întreb iarăși liber pe copil : Cine a bătut pe Turci la Rovine ? Mare ne-a fost surprinderea când copilașul nu ne putu da răspunsul.

Iată un exemplu din care se poate vedea ce înseamnă școală de papagali și cum ea produce o spoială mecanică, omorând viața copiilor. Copiii cei mai buni prin hereditate, căzuți într'o astfel de școală, se transformă în mici papagali, inconștienți, automați. Capul lor se umple de vorbe fără înțeles ; legătura între fraze se face în afară de mintea copilului ; creierul este numai zgărâtat la suprafață, nu se tace legăturile adânci între nervii de asociație. Presupunând chiar că învățătorul ajunge de umple capul copiilor cu tot ceace prevede programa analitică ; nu este vorba decât de o înlanțuire mecanică, automată pe care nu este slăbăn copilul, ci și el este robul acestei înlanțuiri. În felul acesta omorăm tocmai izvorul personalității, izvorul oricărei voințe, oricărei spontaneității. Școala rigidă și ca metodă și ca mijloace de disciplină nu ne va produce decât papagali, de cari neamul nostru nu are nevoie. Școala papagalilor este tocmai opusul școlii active sau școlii vii. Școală activă înseamnă punerea în funcțiune a întregului sistem nervos ; înseamnă dezvoltarea funcțională a creierului ; înseamnă activitatea personală a copilului. Și tocmai în aceeași activitate stă ascuns izvorul sufletului omenesc.

Dumnezeu ne-a dat această minunată materie nervoasă, care închide în ea toate posibilitățile. Dar dacă ea nu este pusă să lucreze până în adâncul său, sub aparența unui nolan de cunoștințe se ascunde o mare secetă de suflet. Vom arăta o altă latură a nenorocitei școli moarte de papagali și vom dovedi că ea este cauza superficialității și ușurinței de azi.

GEORGE BOTA
directorul șc. normale.

Parerga didactica.

Răsetul copilului

Am văzut adeseori unii dascăli supărându-se foarte dacă în timpul lecției au zărit pe vr'un copil că râde. Râsul acesta a fost socotit de multe ori între marile păcate de care se pot face vinovați copiii. Alături cu acuzația că „copiază” temele, alături cu acuzația că fură ori că minte, am întâlnit în multe condiții de clasă și însemnarea — făcută de sigur cu multa indignare că: „elevul X râde în clasă.”

Auziți mă rog? Să râdă în clasă? Dar cum se poate! Indrasneala de a râde în clasă îi pare dascălului tot așa de condamnată ca aceea de a sudui în biserică. În clasă, zice el, nu se râde. În clasă trebuie să stai smirnat cu buzele strânse, cu sprâncele încruntate . . . așa ca domnul învățător.

Și, pe domnul învățător îl cred. Om copil, cu griji multe pe cap, cu salariul sfârcat, cu fel de fel de angarale . . . Ba i s'a îmbolnavit și vacuța și n'are cine i-o căută. Iar cele câteva mișoare ce și-agonisise au rămas încurcate într'o bancă nesolvabilă. Să-i mai arde lui de răs acum? Și totuși n'ar fi chiar așa lucru de mirare dacă în clasă, cu copii, i-ar arde și lui de răs . . .

Dascălul îndrăgostit de profesiunea lui își privește școala ca pe-o alinare și nu ca pe-o povară. Cum artistul își uită apăsările griiei, cântând pe strunele vioarei, astfel adevăratul dascăl se mângâie de loviturile soartei, scufundându-se în sufletul simplu și lesne vibrator al copiilor.

Copilul nu poate avea și nu trebuie să aibă adevărate griji. El e plin de prezentul înfloririi sale și fiecăre obsesiune a zilei de mâine îi introduce în fap-tura lui o suflare de bătrânețe prea timpurie. De altfel unui copil mic îi pare ziua de mâine tot atât de departată cât omului adult ziua judecării depe urmă. Cu trecerea timpului, viitorul își face tot mai mult loc în preocupările copilului. Dar nici măcar în vârsta pubertății nu ajunge viitorul să se înfațizeze minții ca o adevărată enigmă chinătoare pentru care trebuie să fii pregătit. Ci și'n perioada adolescenței așteptările, intențiile, dorințele apar ca *asigurate* deplin în realizarea lor, apar ca fapte cari trebuie să se întâmple și'n prîvința cărora adolescentul nici nu concepe vreo îndoială.

Și dacă stau astfel lucrurile, cum vrei ca un copil de 7—8 sau zece ani să poarte pe obrazii săi înlipărită gravitatea, seriozitatea pe care i-o pretinde dascălul? Acea gravitate ar fi făcarnică, ar fi teatrală, ar fi o minciună. Iar dacă n'ar fi prefăcută, atunci ea ar fi semnul exterior al unei stări morbide, al unei lipse trupești ori sufletești, care-l face pe copil să *sufere*.

În afara de aceste împrejurări dureroase, copilul trebuie să se găsească într'un continuu flux și reflux al valului de răs. În fiecare moment al dispoziției sale, fie el cât de serios în aparență, copilului îi mijeste totuși

o cât de slabă adiere de răs, o cât de slabă inclinare spre zâmbet. Această inclinare, ușor se deslănșue într'un răs plin care-i umple fața de lumină.

E în râsul copilului, acelaș joc nevinovat al mi-cului său suflet șglobiu ca și'n cântecul ciocărliei care se îmbata de soarele dimineții. Toată bucuria de a trăi și toate nădejtile de mâine licăresc în râsul său.

Ei, gândește-te atunci tu, dascăl încruntat, cu căta groază și repulsione te privește el când îi întâmpini râsul lui curat cu o interdicțiune capricioasă și fioroasă. El nu va putea înțelege niciodată de ce râsul îi e interzis. Neastăpânindu-se nu va putea înțe-lelege și neînțelegând nu se va putea stăpâni.

Gândește-te deci ca-i apari ca un monstru care-i stă-vilește cursul liber al vieții sale angustă. Și astfel, în loc să-ți câștigi un loc cald în inima lui, îl faci să te privească cu ochii mari, sperioși, plini de năucire-dere. Și ce răsuneț vor mai avea de atunci înbănsul, staturile, îndrumările tale! Tu ești pentru el „domnul care nu mă lasă să râd” . . . Și ca așa recomandăție nu-l vei câștiga niciodată . . .

Dar își pune dascălul întrebarea într'altfel:

Bine, dacă las eu copiii să râdă în clasă, cum voi putea eu oare să știu, dacă nu râd ei pe socoteala mea? Și atunci să-i las în voe?

Să-i las să mă batjocorească în fața? Ce să fac atunci?

Să vorbim și despre asta mai acuz.

Dr. Eugenia Speranția
profesor la Academia Pedagogică,
directorul șc. de aplicație șc. norm.

Științele Naturale și rolul lor în educație

Numele colectiv de Șt. Naturale cuprinde în sine acele ramuri de știință cari se ocupă cu născuroasele manifestări ale naturii, cu viețuitoarele și neviețuitoarele din natură, cu structura tutărui corpurilor brute precum și cu cea a viețuitoarelor inclusiv omul, coroana naturii pusă de Creatorul lumilor: în frunștea celorlalte viețuitoare.

Pentru a pune în evidență vastitatea ramurilor de știință naturală, amintesc numai câteva dintre acestea ca: biologia, antropologia, fiziologia, chimia, botanica, zoologia, mineralogia, paleontologia, geofizica, etc. etc. devenite astăzi fiecare câte o știință aparte. Cu oricare ne-am ocupa, este imposibil să nu simțim puterea neinvinsă cu care ne atrage natura, frumusețile ei inepuizabile. Este just să mă ocup aici — întrucât îmi permit cadrele revistei — cu rolul însemnat ce-l au științele naturale în educația oamenilor în general, gradientul (măsurătoarea) culturii sufletești între om și om.

În zilele noastre mai mult ca oricând, toți educatorii, preoții și dascăli de orice categorii au datorită sfântă de a se folosi de cele mai potrivite metode și

mijloace pentru a contribui cât de puțin la creșterea tinerimii noastre dela care atârna soarta de mâine a României întregite. Precum meșteșugarul nu poate lucra fără sculele cele mai necesare meseriei lui, înlocuindu-le și educatorii, spre a nobila sufletul copiilor, trebuie să recurgă la ajutorul naturii și a produselor acesteia. Să luăm numai o mică parte din marele magazin al naturii, anume aceea care e mai cunoscută de poporul nostru, botanica sau studiul plantelor. Toată lumea cunoaște zicala poporului „că cine iubeste florile, e om bun la suflet.” Într'adevăr zicala aceasta a devenit azi o axiomă nu numai la țărani noștri, ci în genere.

Botanica, precum și celelalte ramuri ale științelor naturale, satisface din punct de vedere educativ pe deplin cele trei principii cardinale ale pedagogiei: principiul etic, logic și estetic. Va să zică prin aceea că cineva învățând a cunoaște o plantă, primește educație în trei direcții. Să luăm pe rând acestea.

a) Cunoașterea vegetațiunii, care acoperă suprafața pământului ca cel mai desăvârșit covor depe lume, te conduce deja din copilărie la cunoașterea Aceluia care te-a creat alături de natură, la cunoașterea Dumnezeului nostru. Observând fenomenele de viață ale plantelor și animalelor, lupta continuă ce duc diferitele ființe — ce trăiesc din propria lor muncă — contra miliardelor de paraziți; trăind clipe de groază în timpul cutremurelor de pământ și erupțiilor vulcanice, a fenomenelor meteorologice, studiind astronomia cu sistemul nostru solar și milioane și milioane de alte sisteme solare — toate acestea te fac absolut pitic, nici măcar atâtă cât face un strop de apă față de oceanele pământului nostru; un nimic înaintea Aceluia care stăpânește toate universurile cu toate puterile și tainele lor. Numai cunoscând natura îți poți forma un caracter solid în înțelesul cel mai nobil al cuvântului; acel caracter care îți oferă arma cea mai puternică, arma sufletescă. Numai înarmat în felul acesta poți ajunge să cunoști legile moralei, religiei și bisericii tale. Prin urmare cunoștințele despre natură nu te departează ci chiar te apropie de Dumnezeu, te face să-ți iubești Dumnezeul tău și pe aproapele tău. Nu degeaba exclamă demurătorul Goethe: „Cine posedă știința și arta, are și religie; cine nu-le posedă să aibă religie.” Țăranul român din fire este religios, trebuie numai ca cei chemați să știe a menține și cultiva această religiozitate în sufletul lui.

b) Pe lângă studiile gramaticale, geografice, matematice, etc. cari tind să desvolte logica elevului, științele au și ele în privința aceasta rolul lor covârșitor. Influența importantă a botanicii așa ca și aceea a zoologiei, biologiei, mineralogiei etc. consistă în contemplațiune exactă. Prin contemplațiune exactă se naște intuițiune corectă și ambele ne prezintă însăși realitatea lucrurilor. Nimic nu contribuie mai mult la

desvoltarea spiritului de observație decât obiectele naturii. Ori gruparea sau culegerea în sisteme a plantelor, animalelor etc. nu servește oare la desvoltarea și disciplinarea logicii elevului?

c) Pedagogul instructor însă ar face o mare greșală dacă s'ar mulțumi numai cu demonstrația simplă a plantelor, cu descrierea morfologică (forma externă și internă) și gruparea seacă a acestora, fără să atragă atenția elevilor asupra frumuseților, armoniei perfecte și a altor calități ce se pot observa și la cea mai mică floare. Aceasta cu atât mai vădit, deoarece e cunoscută susceptibilitatea copiilor față de tot ce e frumos pe pământ, pe finutul în care s'au născut și trăiesc. Este ușor de înțeles că aceste frumuseți vor stârni în inimile tinerilor, iubirea de patrie, iar a ne iubi patria cu neexploatatele ei bogății numai atunci e cu puțința dacă toți fiii acestei țări vor și cunoaște de fapt aceste comori. Iată educația națională și estetică ce se poate câștiga cu ajutorul științelor naturale. Dar cine nu știe că senzația față de tot ce e frumos pe lume, o posedă și popoarele primitive! Aceasta se manifestă la fiecare popor înțocmai ca la copii, mai mult instinctiv decât în mod conștient. Fenomenul acesta psihologic este foarte caracteristic pentru viața morală a popoarelor. Deci pentru a scăpa de viața instinctivă a popoarelor primitive și a copiilor, trebuie să te cultivi neîncetat. Numai un astfel de om va fi conștient de ființa lui omenească, acest om va înțelege natura, va ști ce folos sufletește și practic poate să-i dea lui studiul științelor naturale.

Să iubim cu toții natura, care ne vorbește prin variatele ei manifestațiuni, de pe creștelul munților; din câmpiile întinse și mănoase ca și din largul oceanelor și deșerturilor fierbinți; din straturile scoarței pământului, din abisul marilor și a depărtatului cer înstelat!

Augustin Frîtea
prof. șc. normală.

Sistemul notării în școală.

Nota este aprecierea pe care o face educatorul muncii depuse de elev. Este o răsplată. Sistemul acesta de răsplată a fost introdus întâia oară, de către pedagogul german, Basedow. Incepând cu filantropiștii, el a fost practicat în școală de către toți pedagogii și se practică și astăzi.

E bună notarea în școală, sau nu aceasta este o chestiune în discuție, o problemă nerezoivată încă.

Și dacă aduc eu acum această chestiune, nu am nicidecum pretenția a spune că i-am aflat soluționarea. Cer numai înțelegința cititorilor de a le arăta cum văd eu sistemul de notare și de a-mi da umila-mi părere în această privință.

Din partea mea, acest sistem de notare, nu numai că nu este bun, ci din contra, dăunător școlii. De pe urma lui, vin numai rele.

Vom vedea numai decât dece. Am spus că nota este o apreciere. Această apreciere este cu neputință, să se facă totdeauna exact. Un cântar care să împartă pe bună dreptate notele, nu există, nici la cel mai desăvârșit pedagog. Aceasta nu trebuie luată în sensul că pedagogului i-ar lipsi spiritul de dreptate — cu toate că nu sunt rari nici asemenea cazuri — dar că acesta e la discreția împrejurărilor și că aprecierea depinde de buna sau reaua dispoziție a lui, trebuie s'o recunoaștem. Sufletul omenesc e cu toate și pedagogul, oricât de pedagog ar fi, nu face excepție. A, ar fi cu totul altceva, dacă la pragul clasei, pedagogul ar putea să-și lase toate frământările sufletești, să rămână în totdeauna același, așa cum trebuie să fie înaintea copiilor! Acest lucru însă este peste puterile omenestii, este un ideal spre care se tinde și spre care datori suntem să tindem cu toții. Cum că nota nu corespunde totdeauna cu meritul, că în cele mai multe cazuri nu prezintă o dreaptă apreciere a muncii elevului, este un adevăr, de care — cred — că suntem pe deplin convingși.

Cu nota rasplătești: învață copilul bine, știe lecția, îi dai notă bună, nu știe lecția, îi dai notă rea. Așa ca și cum: știe lecția, primește bomboane și prăjituri, nu știe, să se aștepte la pedeapsă, într'un mod sau altul.

Ce rele decurg de aici? Mai întâiu, rasplata nu e cea convenită. La unii e mai mare decât merita, la alții mai mică. În primul caz, încurajezi în copil lenea. El se apreciază mai bine decât l-ai apreciat tu. Vine cu o lecție pe care a amestit-o puțin, dar norocul îl ajută, că-ți trânteste niște răspunsuri de te uimesc. Se înțelege că-l rasplătești după merit, fața de admirabilul răspuns dat când îi pui notă bună. Dar copilul, care se știe că l-a putut capul, pentru lecția viitoare își va da și mai puțină osteneala. Își zice: „lecției trecute i-am dat peste cap și tot am obținut notă bună, deci nici acum n'o să mă prăpădesc învățând“. Iată-l dar pe elev, că având mereu în vedere „norocul“ care-l favorizează să ia note bune cu muncă puțină, cum ajunge apoi să-și neglijeze cu totul lecțiile.

În al doilea caz, distrugi avântul copilului. Îți vine la lecție un bun elev, sărguincios, cu mult avânt, având lecția bine preparată; dar cine știe din ce cauză, nu-ți dă răspunsul dorit. Cauza poate că se află chiar în felul cum ai pus tu întrebarea sau în aceea că e pentru prima oară în fața ta. Oricum, vina tot educatorului se atribuie. I-ai dat notă convenită, notă rea.

Tu, cel care i-ai dat nota, ești supărat ori nu ești de răspunsul rău al elevului, dar elevul, din cauza notei rele, a plecat dela lecție cu sufletul plin de amarăciune. Faptul acesta l-a descurajat peste măsura, toată râvna lui pentru învățatură s'a dus. Iată-l dar pe copil lipsit de avântul avut mai înainte.

La aceste două urmări rele de până acum, se

mai adaugă: invidia dintre elevi și ura contra profesorului. Mai mare decât toate aceste rele, este un altul.

Întrebându-l în școală sistemul notării, ne servim de interesul mijloc. Facem pe copil să învețe pentru notă, pentru interes. Interesul lui va fi notă, de unde ar trebui ca interesul să nu fie în afara lecției, ci în lecție însăși. Copilul să învețe din dragul de a se lumina. Știe copilul lecția bine, notă 10 nu, trei sau unu, încât copilul dacă învață, învață spre a nu lua notă rea. Și astfel unii muncesc zădărnici să ia notă 10, iar alții mulțumindu-se numai cu 5 pentru a putea trece clasa. În modul acesta, niciodată o lecție nu va fi interesantă, ci totdeauna interesată.

Cu acest sistem se pregătesc elemente cari, în societate, vor face totul numai pentru rasplata.

Așa vad eu sistemul notării în școală. Acum iată și umila-mi părere: Acest sistem să fie scos din școală!

Elevul să învețe și să nu știe ce e aceea notă. Să se clasifice elevul la terminarea școlii primare și apoi după terminarea fiecăruia din celelalte studii; iar clasificarea să se facă avându-se în vedere nu numai știința, ci și calitățile sufletești ale elevului.

E drept că această schimbare nu se face deodată.

Sistemul de notare nu se poate suprima brusc din școli. Se cere aici o schimbare cu totul lentă și în primul rând, nu sistemul ci sufletul copilului trebuie schimbat.

Trebuie în așa fel plămădit sufletul copilului, încât el să nu simtă de loc nevoie de notă, la lecție. Mai întâiu schimbarea aceasta, pentru că ea va atrage după sine și pe ceilalți. Schimbarea aceasta, în sarcina noastră a educatorilor cade. Noi să îndreptăm sufletul copilului, făcându-l a găsi plăcerea în munca sa de tot felul, nu în rezultatul ei, nu în vederea rasplății. Paralel cu munca în această direcție, trebuie muncit și pentru schimbarea mentalității părinților.

Eu am văzut părinți cari au venit să ceară socoteala învățătorului că fetița sau copilul lor a obținut la cântare obiect numai notă 9, pe când al vecinului a luat 10! Și cași părinți — intelectuali cei mai mulți — nu vad în învățător pe cel mai mare rău vădit al lor, că la finele anului, nu le a scos odrasla premiant, premianta!

Atunci se va putea înlătura sistemul de notare, când firul omăganului se va face medic, nu pentru că „les pașale din gros“, ci din spirit umanitar; când cel de țaran se va face preot, nu pentru că e „urma și francul“, ci din dorul de a pune pe semenii săi în credința strămoșească, model fiind în cuvânt și în faptă; când nu vor mai fi politicieni cari se atunca în luptele politice pentru a pune mâna pe „diolan“, ci din dragostea ce o are pentru țară; atunci și numai atunci se vor îndrepta și multe alte rele din societatea de azi.

D. Dănilășcu
învățător, școală de apărare

O glumă științifică

Se vor întreba mulți — poate — dacă sunt și astfel de glume. Da, on. celitori, sunt și glume științifice, glume de ale savanților, de cari nu vor isbucni în hohote muritori de-acei cari se prăpădesc după „glume de salon“, ca să nu zic chiar triviale. Un soiu de oameni vede în glume de felul aceleia de mai jos o cultură „superioară“. Nu, gluma pe care am să v'o spun în câteva rânduri este auzită pe timpul studiilor mele universitare deja un mull stimat și iubit profesor de-al meu, cu care faceam Astronomie și geografia fizică. Nu e nimic de neînțeles în ea. Povestirea ei — cred eu — va fi numai educativă și instructivă pentru aceia cari își reamintesc încă lucrurile învățate în școală.

Cam pe la anul 1870 — spunea profesorul nostru — se făcuse într'un orașel universitar din Germania — mi se pare în pitorescul Heidelberg — un congres al savanților matematicieni, astronomi și fizicieni pentru a discuta diferitele chestiuni științifice de pe vremurile lor. După congres — cum se face și astăzi — oamenii de știință luară masa în comun într'un modest restaurant din acel oraș.

În timpul discuțiilor — care erau tot științifice — a ajuns în discuție și plimbarea, ba chiar mutarea punctelor Vernal (de primavara) și Autumnal (de toamnă) pe ecliptică. Se știe că pământul nostru face un ocol în jurul soarelui, Drumul acesta se numește ecliptică. Această cale — de forma unei elipse — a fost împărțită deja de oamenii învățați ai anticității în mai multe puncte. Dintre acestea, două sunt mai cunoscute: *Vernal* — unde stă pământul la începutul primăverii, pe la 21 Martie — și *Autumnal* — în care stă pământul pe la 22 Sept. Aceste puncte nu-s însă stabile și încetul cu încetul punctele acestea se mișcă. După calculele astronomilor, în timp de 26000 ani ajung din nou în locurile de mai înainte. Prin urmare multe faze și întâmplări din viața pământului se repetă. Această convingere a fost ascultată cu mare atenție de stăpânul restaurantului, care — așa se vede — nu era absolut laic în chestii științifice. Veni apoi și rândul plății consumației. Chemat fiind, stăpânul restaurantului, unul dintre savanți îi spune că o să plătească peste 26,000 ani, când iarăși o să fie adunați cu toții în acel restaurant. La acestea, gazda îi replică: „și înainte cu 26,000 ani ați consumat în restaurantul meu fără să fi plătit consumația.“ Vrând, nevrând, savanții au trebuit să recunoască că au fost bătăuți chiar cu propriile lor argumente.

Augustin Fritea
profesor șc. normală.

Cărți

R. Petre „Conducerea de sine a clasei“ Editura Steinberg București. 15 lei. D-l R. Petre, prof de pedagogie și fost institutor, ne dă în lucrarea cu titlul de mai sus, rezultatele obținute de d-sa în urma experienței făcute la o școală din București, în care introducea sistemul de educație foersterian „conducerea de sine“. A căutat să trezească în copii sentimentul demnității și al răspunderii, în mijlocul micului organism social, clasa. La aceasta a ajuns prin:

1. Conducerea clasei prin opinia publică (învățătorul apelând la părerea clasei).
2. Conducerea de sine a clasei (școlarii se conformează unor reguli pe cari ei singuri și le-au stabilit).
3. Conducerea de sine a întregii școli (când sistemul de conducere de sine a clasei se lărgăște, cuprinzând toată școala).

4. Educația reciprocă (încurajând ajutorarea între elevi și dându-i un scop educativ).

Experiența a reușit, dând rezultate aproape neașteptate. Recomandăm cartea d-lui R. P. cu convingerea că e folositoare. Unii colegi vor găsi în paginile acestei cărți ecoul propriilor lor încercări și îndemnul să continue; alții un gând pe care poate că-l frământă de mult, în orice caz toți vor vedea că d-l R. P. iubește copiii și această e credem deajuns ca această carte să ne intereseze în deaproape.

INFORMAȚII

Ateliere pe lângă cursurile primare superioare. În sensul legii noi pentru învățământul primar al statului, pe lângă fiecare curs supraprimar trebuie să fie un atelier pentru lucrările și îndemnicirile practice ca: ateliere de tâmplărie, rotărie, legătorie de cărți, cismărie, fierărie, impletituri, crescătorii de viermi de mătase, de gospodărie casnică, țesătorie, de creșterea pasărilor, plantații de pomi, poate o cultură sistematică și îngrijită a terenului școlii, etc.

Aceste ateliere se vor înzestra cu uneltele necesare de Comitetul școlar județean. Deodată și Onoratul Minister va veni în ajutor cu uneltele și a și luat măsuri să se procure prin Casa Școalelor, uneltele la cerere.

Comitetul școlar al jud. Bihor cunoscând importanța acestor ateliere, în ședința ținută la 22 Ianuarie a. c. a votat suma de 80.000 Lei pentru înzestrarea atelierelor decretate pe lângă școlile din:

1. Beiuș, țesătorie. Cond. D-na Cosma Maria inslit.
2. Tinca, impletituri, tâmplări, și țesătorie. Cond. Moldovan Gh. inv.
3. Aușeu, impletituri. Cond. Stârcea Alexandru inv.
4. Bucea, impletituri. Cond. Ile Ilie inv.
5. Vad, pregătirea și ornamentarea vaselor de lut. Cond. Man G. inv. dir.

6. Ciutelec, împletituri. Cond. Cepciu Petru Inv.
7. Tileagd, țesătorie. Cond. Giura Carola Inv.
8. Valea lui Mihailu, agronomie. Cond. Grad Vasile dir. școlii de agronomie.

9. Valea lui Mihailu, la școala din comună, tâmplărie. Cond. Kadar Adalbert, dir. șc. prim.

10. Beliu, agronomie. Cond. Sevcicu Ioan Inv. dir.

11. Tulca, agronomie. Cond. Dimitriu Mihail Inv. dir.

12. Vașcau, împletituri, tâmplărie și sculptură. Cond. Gavril Mihașă Inv. dir.

13. Oradea-Mare, școala Nr. II, tâmplărie. Cond. Labancz Géza, inst.

14. Oradea-Mare, școala Nr. VI, tâmplărie. Cond. Petyko Paul, inst.

Lucrările și îndeletnicirile practice se vor pune însă în aplicare la fiecare curs primar superior, numai decât.

— *Bugetul Minist. Instr. pe anul 1925* este de 2.510,780.000 Lei, față de 1,844.904 Lei — cât a fost în anul trecut — deci cu un spor de 665,875.350 Lei. Sporul la învățământul primar este de 54,115.895 Lei repartizat astfel: 14,000.000 Lei pentru noui termene de gradajie, gradajie de merit, precum și înaintarea învățătorilor de gradul II la gr. I; pentru transportul și sporul de 50% învățătorilor trimiși în zona eteroglotă s'a prevăzut 5,000.000 Lei; pentru plata suplimentelor învățătorilor aflați în concediu de boală sunt 7,000.000 Lei; pentru mărirea fondului necesar cursurilor de adulți, complimentare și de lucru-manual 15,000.000 Lei și pentru sporul accesoriilor la salariu (scumpete, chirie și ajutor familial) 5,100.000 Lei. Asemenea sunt luate în buget 1600 posturi de învățători, cari în anul trecut au fost luate numai pe o parte a anului.

(Din revista generală a învățământului.)

— *Pentru învățătorii ajutori.* Potrivit art. 115 din legea învățământ. primar, învățătorii ajutori, după un an de funcționare cu acest titlu și în urma unui examen de capacitate, primesc titlul de învățători provizorii, bucurându-se de aceleași drepturi ca și aceștia. Examenul se începe în fiecare an la 15. Iunie și se ține la școala normală din capitala județului. Cererile de înscriere vor trebui neapărat să fie însoțite de certificatul doveditor, că, cel care cere înscrierea, a funcționat un an ca învățător ajutor.

— *Ministerul dorind să răsplătească muncă învățătorilor cari în cursuri de adulți, a decis următoarele:* învățătorii cari lucrează peste numărul legal de ore (30), li se va socoti ora, împărțindu-se leala și gradația la 30 (numărul legal de ore) atunci când au cel puțin 15 adulți. Ora va fi plătită dublu atunci când învățătorul are 30 adulți. De fiecare adult în plus peste 15 sau 30 se va plăti 0,50 lei. Plata se va face numai pe baza certificatului și răspunderii personale a d-lor s. revizori.

— *Examenul de definitivat* ce se va ține la șc. normală de învățători din Oradea-Mare pentru Inv. din jud. Bihor, s'a amânat la 15 Martie a. c.

— *Casa Școalelor* a înființat o bibliotecă pedagogică la șc. normală de învățători din Oradea-Mare, de unde d-nii Inv. al jud. Bihor pot cere cărți cu împrumut.

— *D-l Marin Grigore Ioan*, Inv. dir. la șc. No. 3 din Sighetul Marmăției a fost declarat reușit la examenul de înaintare gr. II. Pinut în zilele de 23 și 24 Febr. a. c. la șc. normală de Inv. din Oradea-Mare, întruind media 8, 37.

— *Reviste, cărți și orice corespondență* pentru revista noastră, rugăm a se trimite pe adresa: Șc. primară No. IV, Oradea-Mare, Str. Delavrancea 23

— *Banca „Timișiana“.* Desigur că la întărirea economică a Banatului a contribuit într-o mare măsură institutul de credit și economii „Timișiana“.

În timp de 4 decenii de când a luat ființă, și-a putut asigura prin conducerea bună ce a avut-o, încrederea tuturor, devenind astfel unul din cele mai mari instituții financiare din Ardealul întreg. Încurajează și mica agricultură, acordând ajutoare la săteni cu o dobândă mică. Are legături directe cu America întreagă.

Datorită încrederii ce inspiră, a avut peste 165,000.000 Lei depuneri în anul financiar 1924. Profitul net este de 8,303.906 Lei, față de capitalul de 49,000.000 (împreună cu rezervele). Toate acestea fac ca deschiderea filialei sale în orașul nostru — să fie privită ca un eveniment important de toți acei cari înțeleg de cât ajutor poate fi județului nostru.

Filiala este instalată în fostul local al Băncii Centrale, Piața Unirii 2.

Dăm un model simplu de foaie de observație, care ar trebui să fie complectată de învățător pentru fiecare elev, în scopul cunoașterii individualității acestuia.

Foale de observație.*

a. elevului născut la
în comuna județul clasa
școala primară din comuna jud.

I. *Casa păintească* 1. ocupația tatălui (a mamei)?
2. Câți frați și câte surori? 3. Sunt persoane anormale între rudele sale? 4. Starea familiei înlesnește sau împiedică acțiunea școlii?

II. *Desvoltarea corporală.* 1. Este copilul sănătos în general? 2. Are oarecari defecte corporale sau de simțiri (auz, văz, miros, tact etc.)?

III. *Lucrările școlare în general.* 1. Sunt ele bune la toate materiile de învățământ sau numai la unele? 2. La cari materii sunt bune și la cari slabe? 3. Acti-

* Din „Revista generală a învățământului“.

vițările productive se întemeiază pe silința sau pe o dotare deosebită la diferite obiecte, sau se sprijină pe ambele în mod egal?

IV. *Desvoltarea sufletească.* 1. *Puterea de adaptare și de inhibiție* (oprire): a) Este copilul în stare să se adapteze ușor sau greu la o nouă situație, la un nou obiect, joc, învățator etc.? b) Pe ce se întemeiază încetineala? (provine ea din pricina prea marelui prevederi sau a indolenței din naștere)? 2. *Atenția*: a) Se poate așeza ușor la lecție sau la alte impresii în afara de ea? b) Este în stare să fie îndreptată mult timp și intensiv asupra aceluiași obiect sau poate fi ușor distrată (de șgomotul din clasă, depe stradă etc.)? 3. *Oboseala*: Obosește ușor sau greu (la gimnastică, șocolit, diferite obiecte de învățământ etc.)? b) Când vine oboseala, munca se încetinește numai, sau este și calitativ mai rea (la dictat, teme, șocolit, etc.)? c) Se reface copilul repede sau încet prin pauze, vacanțe, etc.? 4. *Puterea de observare*: a) Face copilul observații numeroase și multilaterale? b) Observă el singur sau trebuie ajutat? 5. *Memoria*: a) Preferă memorizarea nemijlocită din școala sau memorizarea mijlocită prin carte, acasă? b) Reține ușor, greu sau mijlociu? c) Învață mecanic sau logic (după sens)? d) Memoria este durabilă? e) Este credincioasă? f) Este larg cuprinzătoare sau se mărginește numai la anumite materii (numere, nume, persoane, localități, culori, forme, melodii etc.)? 6. *Fantazia*: a) Puternică sau slabă (în povești, desene, jocuri, compuneri)? b) Cum se manifestă fantazia în lecturi, joc, desene, etc.? 7. *Gândirea*: Înțelege copilul repede sau încet? b) Se oprește la amănunte sau se ridică repede la ideile principale? c) Este în stare să judece de sine stătător? Este capabil de autocritică? 8. *Limbaajul*: a) E bogat sau sărac în cuvinte și expresii? b) Are un limbaj curgător sau se exprimă greu? 9. *Viața sentimentelor și a voinței*: a) Are un temperament viu sau flegmatic? b) Stărnitor la lucru sau nu? c) Ce motive îl determină la lucru (folosul, plăcerea etc.)? d) Cum se manifestă în mijlocul școlărilor săi (gata de ajutor, supărăcios, poruncitor, îi place sau nu să șadă singur, dacă are buni prieteni, etc.)? 10. *Talente și interese deosebite*: Se va nota dacă copilul are vreun talent deosebit sau vreun interes mai accentuat pentru unele ocupațiuni.

Transferări.

Până la 1 Aprilie, membrii titulari ai corpului didactic primar, cari doresc a fi transferați în locurile vacante — publicate mai jos — sau în cele cari eventual vor deveni vacante prin transferări, vor înainta cererile lor de transferare revizoratului școlar. Transferările intră în vigoare la 1 Septembrie a. c.

Cei ce ocupă ca detașați vreunul din posturile arătate vacante și voesc să rămână definitiv în acel

post, își vor cere transferare, întrucât detașările încetează toate pe ziua de 31 August a. c.

Tabloul posturilor din județul Bihor. Hotar postul al 3-lea, Șerghiș 1, Dobricionești 2, Ortiteag 1, Birtin 1, Fechetu 3, Loraș 1, Ţheghie 1, Valani pl. Beiuș 1, Rotărești 1, Budureasa 1, Iuaniș 1, Talpe 1, Ferice 1, Toloreni 1, Târcața 1, Suncuiuș-Beiuș 1, Sânticolaul-Beiuș 1, Dumbrăvița de codru 1, Căbești 2, Rușia 2, Șohodol-Lazuri 2, Broaște 1, Hidig Albești 1, Săliște Pomezou 1, Șucani 1, Burda 1, Nimăești 1, Benești 1, Bochia 1, Craiova 1, Stoenești 1, Hășnaș 1, Urviș-Belii 1, Susag 1, Calacea 2, Clit 1, Bărzești 1, Luncasprie 1, Cotigiet 1, Spinuș-Ceica 1, Ceișoara 2, Decanești 1, Calea-Mare 1, Miheleu 1, Copacel 1, Săldabaj-Ceica 2, Holod 2, Gruilung 1, Sântaul-Mic 1, Săldabaj pl. Centrală 1, Piscopia 1, Seleuș 1, Nogiorid 3, Paușa 1, Tilagd 2, Bălaia 1, Ineu 3, Ineu 4, Șacadal 2, Dijir 1, Chiraleu 1, Sacalasa 1, Orviz 1, Cuzap 2, Boramlaca 1, Simion 1, Sârbi 2, Urvișele 1, Tamășeu 1, Ciumeghiu 2, Ciumeghiu 3, Mădăras 3, Toboliu 2, Toboliu 3, Năved 1, Husasa-Tinca 2, Gepiș 1, Fonău 1, Osand 2, Răpa 2, Mociar 1, Miersig 1, Taș 2, Ginta 2, Ginta-Rohani 1, Suplac-Tinca 1, Ianoșda 2, Ianoșda 3, Petigd 1, Cristiori de jos 1, Valea Neagră de jos 1, Petrileni-Zavoieni 1, Colonia Nilgesz Oradea-Mare 1, Colonia Nilgesz Oradea-Mare 2, Cetariu 1, Paleu 1, Cauaceu 1, Biharea 1, Ađoni 1, Cheșereu 1, Cherechiu 1, Tărgușor 1, Otomani 1, Otomani 1, Budușlau 1, Albiș 1, Olosig 1, Sănnicolau pl. Sacueni 1, Suplac-Marghita 1, Balc 1, Tauteu 1, Mișca 1, Cubulcut 1, Săniob 1, Săntimreu 1, Felighaza 1, Vajda 1.

497—925.

Circular

către toate Direcțiunile școlilor primare de stat

În baza ord. Nr. 1417—925. al Inspect. Reg. alăturat vă trimitem câte un exemplar din statutele Societății de patronaj din Oradea-Mare împreună cu o listă de înscriere cu mandatul, de a obține cât mai mulți înscriși de membri. Toți învățătorii să se înscrie ca membri, dând astfel societății un concurs moral și material. Dar se pot achiziționa membri și printre tărâni mai de frunte.

Societatea de patronaj se constituie în toate orașele statelor civilizate. Ea urmărește, după cum se vede din statute, înaltul scop umanitar și educativ de a lua sub aripa ei protecție tinerimea ferindu-o de stricăciune și decadență morală.

În comitetul societății de patronaj din Oradea-Mare figurează persoane cu deplină autoritate și garanță morală din lumea intelectuală a orașului nostru, merit deci întreg concursul nostru al Corpului didactic.

Nădăjduim, că corpul didactic nu va ezita a da societății patriotice și prețiosul său concurs prin obținerea a cât mai multor înscrieri de membri.

) Statutele și listele de înscriere se vor expedia prin către poștă.

„TIMIȘIANA” Banca de Credit și Economii S. A. Timișoara.

Convocare.

În baza articolului 8 din statute convocăm a

Patruzecă adunare generală ordinară

a Băncii de Credit și Economii „Timișiana” S. A. Timișoara, pe ziua de Joi, 19 Martie 1925 ora 11 în Timișoara, în localul Băncii.

Ordinea de zi:

1. Decăderea și constituirea adunării generale.
2. Prezentarea bilanțului pe anul 1924, a raportului Consiliului de Administrație, a raportului Cenzorilor și propunerea asupra împărțirii profitului net.
3. Fixarea jetoanelor pe anul 1925.
4. Modificare statutelor art. 10, 21 și 37.

5. Alegerea Consiliului de Administrație.
 6. Alegerea Comitetului de Cenzori.
- Timișoara, 2 Februarie 1925.

Consiliul de Administrație.

N. B. Domnii acționari vor putea exercita dreptul de vot numai după acele acțiuni, chitanțe sau titluri provizorii, cari până inclusive ziua de 15 Martie vor fi depuse conform statutelor a una din următoarele Bănci:

- „TIMIȘIANA”, Timișoara și toate filialele sale.
- BANCA GENERALA A ȚĂRII ROMÂNEȘTI. București, Cluj și Brașov.
- „VICTORIA”, Institut de Credit și Economii, Arad.
- „ALBINA”, Institut de Credit și Economii, Sibiu și Lugoj.
- „BANCA GRANITEI” S. A. Caransebeș.

Contul Bilanț general la 31 Decembrie 1924.

CASSA : în numerar	23169898,17		Capital Societar	3000000
Valute străine	183245,51		Fond General de rezervă*	12262378,22
Disponibil la Bănci	2732289,86	26087432,04	Fond de pensii	916363,48
PORTOFOLIUL :			Fond pentru creanțe dubioase conf. art. 32 Legea impoz.	2000000
Cambii de Bancă	76487405,05	86640623,53	Depuneri spre fructificare pe livrete	127735779,85
„ Hip.	10153218,50	591379,95	Depuneri în cont curent	37410238,82
Imprumuturi ipotecare			Creditori pentru devize străine	165146018,62
Debitori în cont curent și datorii în-treprinderilor noastre		120220379,11	Creditori în cont curent	22847695,54
Debitori în cont curent pentru Devize străine		27816944,39	Reescont B. N. R.	1065806,55
Efecte publice și acțiuni dela afiliațiunile noastre și diverse bănci		23048783,16	Dividende nereclamate	243811,60
Garanția creditului de spirit și mărfuri	7640000		Garanția creditului de spirit și mărfuri	7640000
Imobile urbane și rurale :			Pozitii tranzitoare curenite anului 1925	1889544,37
Mobiliere			Diverse conturi creditoare	32776639,20
Diverse Conturi debitoare		8081193,70	Profit net în 1924.	8303976,17
		292461033,90		
			* Cu dotațiile din anul acesta se urmărește rezerva la 16.300.000	292461033,90

Contul Profit de Pierdere la 31 Decembrie 1924.

Salarii, Bani de cuartir, Cheltuieli de Ad-ție, porto Chirie etc.	5149589,58		BENEFICIILE DIVERSE :	
Impozite	492768,57		Dobânzi, Comisioane, Venituri efectelor Moedelor străine, Devize etc.	15946334,32
Amortizări pt. creanțe dubioase conf. Art. 32 din legea impozitelor	2000000			
Profit net în 1924.	8303976,17			
		15946334,32		15946334,32

Timișoara, la 31 Decembrie 1924.

Ioan Oprea m. p. Director General

Pentru contabilitate: Constantin Ardeleanu m. p. Subdirector, Expert-contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE :

Dr. Aurel Cosma m. p. Președinte
Dr. Borca Dimitrie m. p.
Dr. Ștefan C. Pop m. p.

Vasile Terenbanțu m. p.
Dr. Lucian Georgevici m. p.
Vasile Goldiș m. p.
Pantelimon M. Sifescu m. p.

Iuliu Arsenovici m. p.
Dr. Valeria Mexin m. p.
Dr. Petra Cornea m. p.

Verificat și găsit în concordanță cu registrele.

COMITETUL DE CENZORI :

Gherasim Sărbu m. p. Președinte
Dr. C. C. Moteanu m. p.

Dr. Cornel Pincu m. p.
Dr. Pavel Obădeanu m. p.
Dr. Dimitrie Nistor m. p.

Dr. Patricia Tiuera m. p.
Dr. Romulus Anghelencu m. p.